

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 3 D 50 p, večji inserati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34
Poština plačana v gotovini.

Nemčija v Društvu narodov

V Ženevi so temeljito popravili pogoje marčnega zasedanja Društva narodov. Nemčija je postala sedaj član Društva narodov in stalen član njegovega sveta. S tem je zaključena važna faza mednarodne politike in prekoračeno najpomembnejše mesto na poti zblizovanja razprtih evropskih narodov. Velika govora, ki sta jih imela pred forumom zastopnikov večine svetovnih držav Stresemann in Briand, sta zaključek tega znamenitega dogodka.

Uspeh se niti ni plačal predrago, vsaj ako vpoštevamo, kako pesimistično se je premotirala situacija pred pol leta. Brazilija je izstopila iz Društva narodov in Španija ji sledi; ni sicer podcenjevati teh dveh držav, ali vendar njihovo odstranitev pomeni vse kaj drugega, nego ako bi storila isto ta ali ona od večjih evropskih držav, ki so angažirane v zapadno, srednje ali vzhodnoevropskih problemih. Vrh tega si obeta diplomacija, da bo v teh dveh letih, ki sta potrebni do definitivnega in popolnega izstopa navedenih držav, poizkusila še marsikaj, da se najde drugačen izhod iz zagate. Zelo je verjetno, da se bo ta izhod zares našel. Španiji se nudi prilika spraviti v ospredje tangerski problem, glede katerega so se prizadele sile iz izreke proti zapletanju španskih zahtev z vprašanjem ženevskih stalnih sedežev.

Važnejše nego užaljenost Španije in Brazilije pa je vprašanje, kako bodo potekale stvari v Društvu narodov odselej, ko bo v vseh odločitvah sodelovala tudi Nemčija. To je problem, ki danes zanima vsakogar, problem, od katerega rešitve zavisi usoda Društva narodov, usoda miru v Evropi. Sedaj stopa v krog Društva narodov država, ki ima v mnogih bistvenih vprašanjih svetovne politike drugačne interese nego dosedanje vodilne velesile in njihovi prijatelji. Nemčija predstavlja med premaganim svetovne vojne edino silo, ki ima značaj velesile po svoji prirodi in tradiciji, silo, ki hoče, da se njena volja v mednarodni politiki vpoštevava prav toliko, kot volja drugih vodilnih velesil mednarodnega sveta. Vsa preteklost zadnjih desetletij, njene peripetije, ugodni in neugodni preobrati, vzroki in posledice teh velikih sprememb, vse to je še v svežem spominu, to in onstran Rena in še marsikaj druge. Ali se bo dalo jadrati mimo vseh teh neštetih čer, nevarnih za skupno delovanje v Ženevi, ali bo mogoče držati ambicijo Nemčije v pravih mejah in krotiti revanšne elemente, ki bodo vsekakor skušali posegati v potek dogodkov v izmeri, s katero se večina v Društvu narodov ne more strinjati? In naposled je v ozadiju še sovjetska Rusija, zvezana z Nemčijo po znameniti berlinski pogodbi, ki so jo mnogi označili kot opasno složnemo delovanje v Društvu narodov. Zakaž ne sme se prezreti: Nemčija ima kot stalni član Sveta ogromen vpliv na vse delovanje Društva narodov.

Ali bodi rezultat kakršenkoli, potrebno je bilo, pritegniti Nemčijo in dati razvoju normalen potek. Morda se res posreči doseči soglasje med narodi v polni meri, kakor upajo optimisti. Morda se izkaže, da je Nemčija ostala starega duha, kakor se boje pesimisti; v tem slučaju je koristno, če se prava situacija razodeje čim prej. Morda pa bo mogoče jadrati po srednji liniji, s težavami in ovirami, ali ipak na miren način; v tem primeru se bo Društvo narodov lahko obneslo kot oni faktor, ki omiljuje nasprotja, ki s svojo intervencijo pomirja in preprečuje nebrzdane konflikte in omogočuje ter sili vporabljeni zares prav sredstva poprej, nego sredstvo orožja. Če ne stalen mir, bo Društvo narodov zagotovilo vsaj razmeroma dolgotrajen mir; in že to je uspeh.

KONGRES NARODNE ODBRANE

— Beograd, 16. septembra. 17. in 18. septembra se vrši v Beogradu kongres Narodne odbrane. Kongresu bodo prisostvovali delegati iz cele države. Na dnevnem redu so splošna nacionalna vprašanja in izvolitev novega odbora.

NAPREDOVANJA V UČITELJSKI SLUŽBI

— Beograd, 16. septembra. Z ukazom ministrstva prosvete so pomaknjeni v I. skupino II. kategorije Karolina Gomiliček, učiteljica na Viču in Franjo Bratuš, učitelj v Mariboru. V II. skupino II. kategorije so pomaknjeni Leopold Kopač, učitelj v Slovenjgradu, Katarina Savičič, učiteljica na Dovjem, Rupert Snašik, učitelj v Brusnicah, Ljuba Lendovski, učitelj v Makolah, Marija Lorač, učiteljica v Lokvah in Franjo Kogelnik, učitelj iz Cigrana.

Kralj in kraljica odpotovala v Francijo

Danes ponoči se je kraljeva rodbina odpeljala v Francijo. — Ministrski predsednik je bil v čeraj dvakrat v avdijenci. — Danes se je vrnil v Beograd.

— Bled, 16. septembra. Ministrski predsednik Uzunović je bil snoči dvakrat v avdijenci: prvič ob 16. ko mu je bilo podpisano polnomočje, da zastopa ministrski svet kralja v času njegove odsotnosti v Franciji, drugič pa zvečer ob 21. Danes zjutraj je g. Uzunović zapustil Bled ter se odpeljal z brzovlakom v Ljubljano in Beograd.

Na dvoru je vse prazno. Dvor s kraljem, kraljico in prestolonaslednikom se je odpeljal malo po tretji uri v Bleda v posebnem dvornem vlaku v Ljubljano. Tu je kraljevska rodbina počakala na zamujeni orientni ekspres, na kar so bili priključeni orientnemu ekspresu trije salonski vozovi. Kralj, kraljica in prestolonaslednik Peter so odpotovali v Francijo. Kako dolgo ostanejo tam, še ni znano.

Dr. Ninčič o balkanskem Locarnu

Locarnski pakt je na Balkanu še nemogoč radi Bolgarije. — Ustvarljiv pa je za Srednjo Evropo. — Radić za združitev Avstrije z Nemčijo.

— Ženeva, 16. septembra. Jugoslovski zunanji minister dr. Ninčič je sprejel dopisnika N. Fr. Presse in popovdarjal, da je balkanski Locarno zaenkrat nemogoča stvar, ker se takemu stanju protivi Bolgarska, ki nasprotuje pomirjenju med balkanskimi narodi. Možno pa je, da se Bolgarska iztrezni in da pride končno vendarle do tega za balkanske države prepotrebne pakta.

Dr. Ninčič je nato izjavil, da je locarnski pakt že danes možen v Srednji Evropi, ki ima vse pogoje za njegovo realizacijo.

Istega dopisnika je nato sprejel jugoslovski delegat Stepan Radić, kateremu je govoril o Bolgarski. Stepan Radić je izjavil, da v Jugoslaviji ni nobene stranke, ki bi se protivila približanju z Bolgarsko in sporazumu med jugoslovskimi in bolgarskimi narodi. Najprej pa bi bilo potrebno nekakšno začasno pomirjenje med obema narodoma.

Glede združitve Avstrije z Nemčijo je izjavil Stepan Radić, da bi on ne imel ničesar proti združitvi, ker je to prirodna stvar in ker se proti prirodi in zgodovini ne da boriti.

Nikola Pašić v Cavtatu

Tudi Rade Pašić se je vrnil.

— Dubrovnik, 16. septembra. Snoči je prisel v Dubrovnik na parobrodu »Kumanovo« Nikola Pašić. Na pomolu ga je čakalo veliko število njegovih pristavev. Prisotni so bili predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, veliki župan Knežević in mestni odbor radikalne stranke. Najprej so izstopili potniki, nato se je pojavil Nikola Pašić z lahkim korakom v lahkem povzročniku ob strani svoje soproge. Pašić se je najprej sestal z Markom Trifkovićem ter ostal z njim 5 minut v razgovoru, na kar je krenil k svoletemu zapretemu avtomobilu. Z istim parobrodom je prisel v Dubrovnik tudi Rade Pašić s svojo soprogo. Nikola Pašić se je odpeljal proti Cavtatu, Rade Pašić pa se je nastanil v Dubrovniku.

Danes popoldne se je Pašić v Cavtatu zopet sestal s predsednikom Narodne skupščine Markom Trifkovićem. Na sestanku sta voditelja radikalne stranke govorila o političnem položaju ter o predstoječem nastopu Nikole Pašića v Beogradu. Danes prispe v Dubrovnik bivši finančni minister Dr. Stojadinović, ki spada med osebne Pašičeve prijatelje. Stojadinović obišče Pašića v Cavtatu, na kar se vrne z njegovimi instrukcijami v Beograd.

Pot dr. Ninčiča v Varšavo

— Beograd, 16. septembra. Jugoslovski zunanji minister dr. Ninčič odpotuje po zaključku zasedanja Društva narodov iz Ženeve v Pariz, kjer se bo sestal s francoskimi državniki. Kmalu po povratku v Beograd pa odpotuje dr. Ninčič v Varšavo, kjer bodo na slovesen način podpisane pogodbe o prijateljstvu in razsodišču med Jugoslavijo in Poljsko republiko. Pri tej priliki se bodo vršile velike manifestacije jugoslovsko-poljskega pobratimstva.

IZ PARLAMENTARNIH ODBOROV

— Beograd, 16. septembra. Finančni odbor je danes obiskal sladkorno tovarno na Čukarici. Tekom ogleda se je ugotovilo, da je gospodarstvo na tem državnem posestvu zelo malomarno in da se tovarna neracionalno izkorišča, od tod 31 milijonov deficita.

Danes popoldne je anketni odbor zasliševal bivšega finančnega ministra in sedanjega predsednika beogradske občine Dr. Košto Kumanudija v zadevi aferi s tovarno v Adamovu. Dr. Kumanudi bo zaslišan še tudi o bencinski aferi.

Danes bo državni svet razpravljal in razsodil v zadevi priziva proti beogradskim občinskim volitvam. Radikalni poslanci izjavljajo, da bo državni svet razveljavil volitve.

VOLITVE V KANADI

— Otava, 16. septembra. Pri volitvah v parlament je prejela liberalna stranka 118 mandatov, konservativci 94, naprednjaki 7 in liberalni naprednjaki 11, agrarci 11, delavci 4, neodvisni 1 mandat.

Radić povabljen na Dansko

— Ženeva, 16. septembra. Včeraj je posetil Stepana Radića danski novinar dr. Bogloli, ki ga je poslal danski minister zunanjih poslov Moltke, da pozove Radića na Dansko. Dr. Bogloli se interesira tudi za sporazum RR in njegovo usodo. Na neko tozadevno vprašanje mu je g. Radić odgovoril: »Sporazum je stalen in se lahko še bolj razvije v smislu seljaške demokracije.«

Radić je sprejel povabilo ter potuje na Dansko, ako med tem ne nastopijo kakšni dogodki, ki bi ga vezali na domovino. Radića bodo spremljali iz Zagreba na Dansko minister poljedelstva g. Ivan Pucelj, po en zadrugar Srb, Hrvat in Slovenec ter petorica seljaških poslancev.

Izjava lastnikov rudnikov

— Beograd, 16. septembra. Udruženje rudniških podjetnikov je izdalo okrožnico na časopisje, v katerem zavrača tendenciozna poročila, ki so se tekom zadnje krize, ki je izbruhnila med lastniki premogokopov in vlado, pojavila v jugoslovanskem tisku. Neki listi so trdili, da obstoja med lastniki premogovnikov kartel in da je ta kartel uperjen proti interesom države. Udruženje zavrača vest o kartelu, ki da je brez realne podlage. Med lastniki premogovnikov ne obstoja nikak kartel. Lastniki premogovnikov so se po vojni organizirali, da bi mogli zopet prevzeti svoje rudnike ter jih obnoviti. Njihovi trudi so obrodili sadove. V skoro vseh rudnikih je bilo delo vzpostavljeno ter je produkcija dosegla normalno predvojno višino.

Cene proizvodov so se doslej dolocivale vedno v soglasju z vlado. Še 22. julija so lastniki premogovnikov prostovoljno znižali cene premoga, da olajšajo vladi na ta način njen položaj zlasti v oziru na težko gospodarsko krizo in z ozirom na škodo, povzročeno po poplavih.

Položaj rudnikov in rudniških podjetij je radi težke gospodarske krize, ki je zavlada v naši državi, kakor tudi radi inozemske konkurence zelo kritičen. Kljub temu so lastniki pristali na znižanje cen vpoštevajoč državne in nacionalne interese. Znižanje ne bo ostalo brez težkih posledic za rudnike.

Za obnovo monarhizma v Grčiji

— Atene, 15. septembra. Po nepotrjeni vesti so zastopniki Anglije, Jugoslavije (?) in Rumunije nasvetovali grški vladi naj prevzame ponovno monarhijo ter pozove nazaj bivšega kralja Jurija, ker bo le na ta način grški narod mogel priti do pomirjenja.

MEDNARODNI KONGRES INVALIDOV

— Beograd, 15. septembra. Dne 17. t. m. se vrši v Ženevi mednarodni kongres invalidov. Jugoslovanske invalide bosta zastopala predsednik in podpredsednik jugoslovanskega invalidnega udruženja polkovnik Lazarević in Jesa Popović.

Krajačevi predlogi za omiljenje gospodarske krize

Obširen memorandum trgovskega ministra. — Poleg pametnih predlogov vsebuje Krajačev načrt tudi mnogo takih, ki računajo pred vsem na efekt pri radićevskih masah. — Državi nevarno šminkanje in pudranje.

Beograd, 16. septembra. Kabinet ministra trgovine in industrije je izdal obširen komunikativni predlog, ki jih stavlja minister dr. Krajač glede štednje v državnem gospodarstvu in glede omiljenja splošne gospodarske krize.

Na prvem mestu predlaga dr. Krajač, naj bi se radi pomanjkanja gotovine odpravile vse denarne kazni. Ako se to ne zgodi, pa jih je treba vsaj izenačiti po celi državi, tako da se v bodoče ne bo dogodilo, da se isti pregreški kaznujejo v enem kraju s to, v drugem z drugo globo. Mesto denarnih kazni naj se izrekajo kratki zapori, zlasti v času, ko ni poljskih del. Tudi zaporne kazni za administrativne prestopke naj se izvršujejo v času, ko seljaki niso zaposleni s poljedelskimi deli. Vlada naj pokaže svojo dobro voljo in naj olajša in črta manjše politične in tiskovne kazni.

Nato predlaga dr. Krajač, naj se izvede agrarna reforma do kraja in do likvidacije tega vprašanja tako, da dobi nacionalne rodbine svojo zemljo v nacionalni državi.

Ministrstva naj preprečijo, da se na državna ali od države privilegirana podjetja in zavode vlegajo kakšni privilegirani krogi. Noben državni činovnik ne sme istočasno imeti položaja upravne ali nadzorne svetnika v državnem ali od države privilegiranim podjetju. Tantieme drž. podjetij naj se zmanjšajo na minimum. V ministrstvu za trgovino in industrijo naj se ustanovi oddelek za industrijski katastrof tako, da bo mogla država vsak čas nadzirati produktivne stroške, zmoglost podjetja in njegovo izpremembo za vojno industrijo. Vlada naj uredi nadalje vprašanje kartelov in zaščitnih carin.

Posebno ostre so mere, ki jih predlaga dr. Krajač proti luksusu, ki ga je treba kar moči obdavčiti. Dr. Krajač zahteva, da ne smejo državni nameščenci

živeti razkošno, ker bodo v nasprotnem slučaju izgubili službe. Potom šole in cerkve naj se deluje zlasti proti ženskemu luksusu, kamor spada tudi šminkanje lic, barvanje ustnic itd. Dr. Krajač prepoveduje uradnicam, da se šminkajo in pudrajo med uradnimi urami. Državne uradnice naj prihajajo v urade skromno oblečene v razmerju z njihovim zaslužkom brez luksuznih toalet.

Oblasti naj z visokimi takсами preprečijo potovanje v inozemstva kopališča in potovanja za zabavo. Kave po ministrstvih ne bodo več smeli kuhati z državnim premogom in drvni.

Vsa državna oblastva z dvorom vred morajo kupovati vse svoje potrebščine doma pri domačih podjetjih.

Navihale cen treba najstrožje preganjati. Dr. Krajač predlaga, da se podpre domače parobrodarstvo. V posebni točki zahteva uvedbo kontrole nad sodišči in nad delovanjem sodišč, kjer naj se odpuste vsi tisti, ki za dostojno ne delajo in ki ne postopajo napram vsem državljanom enakomerno ali pa izrabljajo svoj položaj v strankarske svrhe. Enako kontrolo treba uvesti tudi za ostale državne urade.

Dr. Krajač predlaga dalje revizijo vseh komisij v tu in inozemstvu. S posebnimi postopki naj se uredi državne nabavke ter prepreči dosedanje zlorabe. Vlada naj odkloni vsako delo v lastni režiji.

Posebna reforma velja tudi poslovanju v parlamentu, kjer je treba mnogo več pozitivnega dela.

Posebna reforma naj se izvede pri državnih monopolih. V vseh ministrstvih in v vseh državnih uradih naj se upeljuje stroge uradne ure.

Dr. Krajač predlaga končno, naj se med balkanskimi državami sklene carinska zveza, kar bi razširilo naš trg.

K spopadom v Trstu

Trst, 15. septembra.

Odkar je prišel »visoki komisar« Renato Ricci v Trst, da reši vprašanje tržaškega fašizma, je bila ena njegovih nalog, da preskrbi dostojnejši lokal fašistovskemu vodstvu. Fašisti so namreč takoj po ustanovitvi fašja zasedli dvorano v palači zavarovalnice »Assicurazioni generali« na Velikem trgu (sedaj Piazza Unita), ki jo je imelo do poloma okupirano nemško društvo »Schillerverein«.

Sedanjemu komisarju ti prostori niso bili baš všeč za organizacijo, ki mora biti v vsakem oziru prva med vsemi. Radi tega je iskal lepše in primernejše prostore in jih odkril v prostorih Filharmoničnega društva, ki ima svoj sedež v postopju gledališča Verdi, katero je last tržaške občine. Omenjeno društvo je bilo vedno ognjišče italijanskega iredentizma in je bilo obenem zbirališče in shajališče italijanske elite. Filharmonija pa ni hotela odstopiti svojih prostorov in prišlo je do dolgega in ostrega boja, v katerem je predvsem podlegel bivši tržaški župan Pitacco. Prišel je na njegovo mesto vladni komisar, ki je seveda takoj odpovedal lokale Filharmoniji. Pod pritiskom visokega komisarja Riccija je mnogo italijanskih oseb, ki se niso hoteli ali niso smele zameriti fašistovskim dostojanstvenikom, javno v listih naznanilo svoj izstop iz Filharmonije. Kljub temu društvo ni odnehalo in fašisti so hoteli po svoji običajni metodi kar zasedeti prostore, kakor so tolikokrat storili s sedeži raznih slovenskih društev. Radi tega je varnostna oblast dala zastražiti poslopje, kjer ima društvo svoj sedež, in ki je v neposredni bližini prefekture in sedeža fašja.

V ponedeljek ponoči je prišlo do spopada med fašisti in karabinjerji. Dogodki niso povsem jasni, ker so samo fašistovska poročila na razpolago. Okoli 1. zjutraj so fašisti, kakih 60 jih je bilo, hoteli naskočiti sedež Filharmonije. Karabinjerji pod vodstvom komisarja Falconija so se temu protivili. Kljub opominu komisarja, da imajo karabinjerji ukaz streljati na napadalce, ako ne odnehalo, so fašisti vztrajali pred poslopjem. Padli so strel in ranjena sta bila dva fašista, 16letni Mario Tamplenizza, ki je dan za tem podlegel ranam, in 38letni Domenico Cano, tajnik zadruge avtomobilistov. Takoj po dogodku so udrl fašisti v prostore Filharmonije ne da bi naleteli na nadaljni odpor. Zasedli so prostore, zmetali skozi okna vse papirje in spise ter razne druge predmete. Karabinjerji so se umaknili v bližnje poslopje prefekture, ki so jo zastražili vojaki. Brzojavno je bil pozvan iz Portorosa v Trst veliki komisar Ricci, ki

se je takoj podal k podprefektu Zancanati in nato v sedež Filharmonije, ki jo je proglasil za novi s krvjo priborjeni sedež fašja.

Pripomnimo, da je komisar dva dni prej, ko je imel govor v Ronkih ob priliki obletnice pohoda na Reko, nosil uniformo generala nacionalne milice...

V znak žalosti ali bolje v strahu pred represalijami so imele 14. t. m. vse trgovine spuščene role in zaprta okna. Tudi veliko s črnim florum pokritih zastav je viselo in viši po mesta.

NOVI PRIBIČEVIČEVI SHODI

— Beograd, 16. septembra. Snoči je prisel v prestolico vodja SDS Svetozar Pribičević, ki ostane v Beogradu do nedelje, na kar priredi 19. septembra v Somboru veliko skupščino. Pribičević odpotuje 21. septembra na turnejo v bihaški okraj, kjer ostane do 27. septembra.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

2 in pol odst. drž. renta za vojno škodo 308, 7 odst. inv. pos. iz l. 1921 76, Celjska posoj. d. d. 193, 196, Ljublj. 102,50, banka 165, 170, Merkantilna banka 90, 92, 92, Prva hrv. štedionica 865, 870, Kreditni zavod 165, 175, Slavenska banka 32—35, Eksploatacija 10, Drava d. d. Osijek 245, Sečera, Osijek 340 do 355, Isis d. d. 51—53, Gutman 230—250, Slaveks 115—125, Slavonija 31—32, Trboveljska 340—43 in pol, Union, paromlin 360, Vevče 105—115, 42 in pol do 43 in pol.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22,65, 22,71, Wien 79,50, 79,50, Berlin 13,445, 13,475, Italia 205,54, 207,54, London 274,30, 275,10, Newyork 56,343, 56,543, Paris 162, 164, Praga 167,30, 168,10, Curih 10,9250, 10,955.

Efekt: 7 odst. inv. pos. 1921 72 in pol, 2 in pol odst. drž. rente za ratnu štetu 306, Ljubljanska kredita 165—170, Hrv. eskomptna banka 101—103, Kreditna banka, Zag. 101—103, Hipotekna banka 55, Jugobanka 92—93, Prastrediona 865—870, Slavenska banka 32—35, Eksploatacija 10, Drava d. d. Osijek 245, Sečera, Osijek 340 do 355, Isis d. d. 51—53, Gutman 230—250, Slaveks 115—125, Slavonija 31—32, Trboveljska 340—43 in pol, Union, paromlin 360, Vevče 105—115, 42 in pol do 43 in pol.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9,145, Paris 14,7625, London 25,1175, Newyork 517,50, Milan 18,90, Praga 15,33, Dunaj 72,95.
— Trst: Beograd 48—48,25, Paris 78,60 do 78,85, London 133,25—133,75, Newyork 27,45 do 27,60, Paraga 81,25—81,75, Curih 529,50 do 532,50, Dunaj 387—390.

„Mi volimo kakor en mož stanovsko-gremijalno listo!“

Ugleden in star ljubljanski trgovec o klerikalnem napadu na trgovsko solidarnost.

Ljubljanski trgovec nam piše:
Nam starim ljubljanskim trgovcem, ki smo že desetletja živa priča strastnih in grdih bojov, ki jih vodijo klerikalci proti Ljubljani, tudi mladi g. Jelačin, tudi če je sedaj zašel na klerikalno listo, ne bo dopovedal, da dela za korist trgovskih interesov, kdor je pomagatelj za klerikalno politiko. Kdo od nas bi svojčas, ki smo vodili javno obupen boj proti politični konzumaciji, verjel, da bodo klerikalci skušali ke-daj Ljubljano osvojiti potom — trgovskega stanu! Mi nismo pozabili, kdo je stal v najhujšem boju, ko smo se borili za svoj obstanek in za obstoj slovenske trgovine, z nami v eni fronti in tu-daj danes jasno vidimo, kdo podpira naše stanovske in gospodarske interese, kdo bi rad z nedostojno agitacijo preslepil trgovce, da bi ne videli, da hoče našo Trgovsko zbornico pobasati klerikalizem.

Res je, da je marsikdo v Ljubljani ozlovoljen radi tega ali onega. Pri onih, ki so postali žrtev ostrih medvojni-h in povojnih protidržavnih odredb, upliva tudi tozadevna hujškarja na-sprotnikov. Treba pa je pomisliti, kako so bili časi po vojni; da je takrat bol-ševizem tako divjal, da nam je hotel uničiti vse trgovine, kakor je to delal v Trstu in drugih krajih. Še posebej je treba poudarjati, da so v tistih časih stali klerikalci na skrajni levici, da so oni najbolj hujškarji proti trgovcem ter nas psovali s »kapitalisti«, »buržuji«, »verziškimi« in »oderuhi«. SLS je takrat po svojem ministru dr. Koroscu zahteva-ala celo splošno prisilno gospodarstvo države, kar je neprimerno hujše kot pa policijske odredbe, ki so bile izdane le za nekaj tednov, ki so se pa izvrševale v raznih krajih drugače, kakor so jih pač izvrševali razni organi. — Take odredbe sta sedaj izdali Francija in Italija, a tudi radičevci in radikali, ki kandidirajo s klerikalci na konzumarski listi, pišejo in govore, da jih

bodo uvedli za delno rešitev gospo-darske krize. Ni torej nobenega dvo-ma, da je agitacija s protidržavnimi akcijami le demagogija klerikalcev, ki jo uporabljajo za prikritje svoje konzumarsko-politične namene. V ostalem pa nima naša stanovska lista združeni-gremijev nič opraviti s protidržavni-sko akcijo in s policijskimi odredbami. Res je tudi, da so protidržavne odredbe očistile trgovino raznih me-dvojnih in povojnih verziškov, ki so kradii legitimnih trgovcem pošteno ime in premoženje. Da jih je več tudi po nedolžnem prišlo pod paragraf in da so izvršilni organi postopali grdo in nepravilno tudi proti legitimnim trgovcem, tega nihče ne odobrava in gotovo tudi oni ne, ki so izdali od-redbe.

Več kakor drznost je torej računa-ti, da pojde ljubljanska trgovina s konzumariji in z zavezniški komunistov, ki bi tako zvezo radi tudi jutri še enkrat obnovili. Pravkar »Slovenec« poroča, da je SLS imela s komunisti sestanek radi skupne kandidatske liste za ob-činske volitve v Ljubljani. In ti ljudje se upajo hoditi okoli trgovcev po gla-sovnice! To dejstvo mora odpreti oči še tako zaslepljenemu človeku. Edino pravičen odgovor na take predzrnosti je: Čez prag s klerikalnimi agitatorji, pa naj se danes piše ta tako ali tako. Naš stanovski ponos in naš stanovski interes zahtevata, da volimo listo našega gremija. Kdo za Boga bo naš gremij še kedaj uvaževal, če ga sedaj ne bomo mi sami. Vedno bi nam očitali — če bo gremij kaj zahteval — da mu niti mi sami nismo hoteli zaupati, ko je šlo za volitve v našo stanovsko zbor-nico. Če propade lista, za katero stojijo od 27 gremijev 24, potem gremiji lah-ko zapro svoje pisarne. Osebnost raz-mere, pretekle težave gor ali dol: Mi volimo kakor en mož stanovsko-gremijalno listo!

Ljubljanski trgovec.

Dobrovoljci, na delo!

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo se seveda tjejo pred-namem teh stanov samih. Nismo se vika-li ne v postavitev kandidatov ne v program stanovske liste. To pa ne brani, da vsak, ki ne želi, da zmagajo kle-rikalci, te dni stopi med dobrovoljce, ki pomagajo obrtnikom in trgovcem v agitaciji. Vsakdo je v to poklican. Pog-lejte volilce, ki stanujejo v vaši hiši, volilce, ki jih srečate na cesti, s ka-terimi se snidete v gostilni, volilce, pri kojih naročate, kupujete in s kojimi ste prijatelji. Vse vaše uspehe poročajte zanesljivim zaupnikom, tajništvo ali volilni pisarni ustno ali pismeno. Do-brovoljci na delo!

Obrtniki in trgovci na deželi

naj danes še enkrat pregledajo volil-ne imenike svoje občine in nemudoma uredijo še vse potrebno pri onih, ki še niso volili. Ako komu niso listine do-stavljene, naj gre z našim agitatorjem takoj na pošto in zahteva, da se pre-gledajo tam ležeče listine. Najbrž je tudi njegova tam. Ako ni, naj še danes piše komisiji v Ljubljano, da zahteva, da se mu pošlje izkaznico z glasovni-co. Kjer je agitacija v občini gotova, naj se podaio somišljeniki v sosednje občine pomagat. Vsak glas je važen in zlasti je treba gledati na volilce po vaseh, ker je veliko vasi in zato veli-ko število volilcev. Tudi so volilci po vaseh še bolj potrebni pouka in pomoči kakor pa volilci po trgih in mestih.

Dogodki križem Jugoslavije

V torek zvečer je bil v Splitu izvršen ne-navadno brutalen napad na dr. Eda Bulata, odvetnika in člana direktorja Orjuna. Ko je šel okoli 18. po Marmontovi ulici v smeri proti policiji, kjer bi imel biti zaslišan radi nekaterih incidentov povodom zbora g. Sv. Pribičevića, je planil izziva vogala nanj Pa-ško Fradelić, član Hrv. Sokola, po poklicu kočijaž, in ga brez povoda udaril z motiko močno po glavi. Nato je na tleh ležečega sunil z nožem v vrat in bok. Po storjenem zločinu je skušal napadalec uteči, vendar so ga ujeli in izročili policiji. Na policiji je Fradelić izjavil, da je imel namen Bulata ubiti. Dr. Bulat je bil takoj prepeljan v so-sedno ambulanco, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga oddali v bolnico. Zdravniki so izjavili, da so rane težkega značaja. Skoro gotovo je, da dr. Bulat ne bo mogel hoditi tri

ali štiri mesece. Dogodek je v Splitu izzval največje ogorčenje. Karakteristično je, da je atentator komunist in obenem član separati-stičnega hrvatskega Sokola.

Škoda, ki jo je povzročila poplava v pod-ročju zagrebške oblasti, je bila na torkovi seji Rdečega križa ugotovljena na 34.000.000. Zagrebški odbor podružnice Rdečega križa je v korist poplavljenecem nabral 300.000 Din gotovine. Odbor je votal 180.000 Din za posevke in 100.000 onim, katerim so se po-rušile hiše.

Med selom Obloševa in Kočana je bil 13. t. m. justificiran Trajan Ivanov, bolgarski ko-mitaš, ki je dne 22. junija leta 1924 s ko-mitsko tolpo sodeloval v borbi proti našim orožnikom. V borbi sta bila ubita orožnika

Kuzma Grušić in Milorad Milosavljević. Iva-nov je bil iz vojašnice odveden na dvorišče, kjer so mu sneli okove, nato pa je bil s avto-mobilom odveden na morišče. Tu se je po-slovil od svojcev in je plakajoč tolažil z be-sedami: »Bog je tako hotek. Svečenik ga je nagovarjal, naj se skesa svojih zločinov in spove, Ivanov pa je odvrnil, da ima čisto vest ... Odklonil je, da mu zavežejo oči in drzno je šel smrti v obraz. Zgrudil se je ta-koj po prvih strelnih mrtvih.

Nedaleč od Bitolja je pasel ovce pastir Asanak Beljević. Na polju ga je zalotila ne-

vihta in skril se je pod neko vrbo. Med ne-vihto pa je treščilo v vrbo in ubilo mla-denčca.

V Kotorju in Perastu so opazili te dni ogromnega morskega psa, dolgega 5 do 6 metrov.

V Mostarju so prijeli cigana Kaplana Kepovića, ki je v Mostarju lovil dekleta in jih z raznimi prevezami skušal zvabiti s se-boj. Policija ga je aretirala, ker je Kepović znan trgovec z dekleti.

Porotne razprave

Indijanska zgodba v Kolodvorski ulici

Porotna obravnava proti dijaku Ivanu Metelku.

Kot drugi se je včeraj zagovarjal pred ljubljansko poroto Dominik Brvar iz Peč pri Moravčah, ki je bil obtožen posilstva. Tu-di ta razprava je bila tajna. Porotniki so vprašanje krivde zanikali in obtoženec je bil oproščen.

Prve dni julija je vzbudila v Ljubljani precejšnjo senzacijo vest, da sta dva mlada dekleta vdrila dopoldne v menjalnico v Kolodvorski ulici, napadla s pendrekom gospo Komarčevico in hoteli oropati blaginjo, pri čem-er pa so ju pregnali sosedje, ki jih je pri-klicala napadalka. Mlada napadalka sta bila dijaka Metelko in Lebes. Ta je še pravočasno pobegnil na Čukoslovaško, Ivan Metelko pa je bil aretiran in se mora danes zagovarjati pred poroto.

Obtožnica očita Metelku poleg poskuša-nega rona tudi ponarejanje javne listine, ki ga je zagrešil s tem, da je popravil nekatere re-de v dijaški knjižnici. Metelko, ki je bil rojen v Nemčiji, je kljub svoji mladosti čvrst in podoben, precej fantastično navdahnjen dečko. Že poprej je enkrat izmaknil nesrečnemu očetu večjo vsoto denarja, s ka-terim sta on in Lebes teden dni lepo živela v Gradcu in na Dunaju. Bila sta radi tega iz-ključena iz šole, kar na ju ni izmudilo. Ne-prestano sta študirala, kako bi prišla spet do denarja, in sta kovala romantičen načrt o napadu na Komarčevico v menjalnici v Kolodvor-ski ulici.

Načrt sta izvedla v petek 2. julija. Opa-zovala sta nekaj časa menjalnico, in ko sta videla, da je gospa v njej sama, sta se odlo-čila za napad. Glavni del naloge je prevzel Metelko sam, dočim bi moral Lebes strážiti pred vrati. Ustrelil na se je in pobegnil. Kljub temu Metelko svojega načrta ni opu-stil. Stopil je v menjalnico in začel baranta-ti z gospo Komarčevico, da mu proda večjo vsoto tujih valut. Z izgovorom, da gre po poti-li list, ki ga je gospa zahtevala, je odšel zo-pet na ulico, poklical Lebesa in s z njim po-sveoval, ali se izplača rop, ki bi jima lahko donesel samo 10.000 Din. Odločila sta se za delanje, na kar se je Metelko vrnil v me-njalnico in položil na mizo šolsko knjižico, češ: »Tu imate potni list.« Ko se je gospa sklonila, da bi knjižico pogledala, je Me-telko hišoma izvlekel izpod suknje pendrek in udaril gospo s tako silo po glavi, da jo je omamnil. Planil je nato k odrti blaginji, a v tem času se je gospa zmet zavedla in začela kričati na pomoč. Mladi napadalec se je prestrašil in pobegnil. Tudi že v Kolodvor-ski ulici so ga prijeli in izročili policiji, do-čim se je Lebesu posrečilo uteči izven dr-žave.

ZASTISEVANJE ORTOŽENCA.

Za današnje porotno razpravo proti Me-telku je vladalo v Ljubljani veliko zanimanje. Porotna dvorana je bila ves dopoldne nabita, med publiko je bilo zlasti veliko šte-vilo učiteljev in profesorjev, ki so se zani-mali za proces s pedagoškega stališča. Obto-ženec dela še dosti simpatičen vtis, je doce-la miren in razločno odgovarja na postavljena vprašanja.

Senatu predseduje vsa. Antloga, votanta sta dr. Mohorič in sodnik Kralj; obtožni-co zastopa drž. pravdnik dr. Mastnak, zagovornik pa je dr. Brejce.

Po ugotovitvi personalij in prečitjanju obtožnice vpraša predsednik obtoženca: »Po-vejte, ali ste krivi ali ne?«

Obtoženec: »Ne!«

Predsednik: »Kako to, da ne? Povejte nam vse natančno, kako je bilo.«

Obtoženec pripoveduje, kako je popravil v dijaški knjižnici II. razred in IV. razred in se nekatere druge stvari ter vzel iz nje svo-jo sliko. Nekega dne so »širčali« šole, se se-stali trije tovariši v Tivoliju in se posveto-vali, kako bi prišli do denarja. Rezultat je bil, da je vzel naslednjega dne očetu hranil-no knjižico, dvignil na njo 800 Din in od-potoval z Lebesom v Nemško Avstrijo. Ker nista imela potnih listov, so ju na Dunaju prijeli. Posrečilo pa se jima je pobegniti. Ko

sta se vrnila v Ljubljano, si Metelko ni upal domov in sestala sta se zopet v Tivoliju, kjer sta napravila načrt za napad na menjal-nico. Po Metelkovi izpovedi je idejo sprožil Lebes, ki je tudi razdelil vloge. Kako se je napad sam izvršil, se Metelko ne spominja, ker je bil ves zmeden. Ve samo, da je bil dvakrat v menjalnici in da je drugič udaril gospo po glavi. Ko pa je zakričala, se je ustrašil in pobegnil.

Metelko zatrjuje, da je bil pri obeh komplotih udeležen neki Dalmatince Zil-lić, o katerem pa ne ve ničesar podrobnega. Državni pravdnik je mnenja, da si je Metel-ko Zilića samo izmislil, da olajša svojo kriv-do. Metelko pa vztraja na tem, da je bil Zil-lić soudeležen pri načrtu in da je nagovar-jal njega in Lebesa, da pobegnejo na morje.

IZPOVEDI GLAVNE PRIČE.

Ga. Komarčeva opisuje napad približno tako, kakor je orisan v obtožnici. Okrog 9. je prišel 2. julija obtoženec v menjalnico in vprašal, če lahko dobi 20.000 šilingov. Na-mejala se mu je in mu rekla, da teb ne bo dobil nikjer v Ljubljani.

»Ponudila pa sem mu franke in dolarje, seveda samo proti potnemu listu. Odšel je in se vrnil čez kakih 10 minut. Zaprl je za se-boj vrata, kar se mi je zdelo čudno in sem mu se hotela reči, naj jih pusti odprta. To la-takrat je bil že pri pulu. Vrgel je nani knji-žico in mi zaklical: »Tu imate potni list!« Stopil je korak stran, in ko sem pobrala knjižico, me je udaril. Stenilo se mi je pred oči, omahnila sem, v omotici pa vi-de-la, kako je stopil fant proti blaginji. To me je vzdrnilo in zaklicala sem na po-moč. Takrat pa je napadalec pobegnil. V bla-gajni je bilo okrog 170.000 Din. Obtoženca sem na videz že poznala, ker je že večkrat menjal kak denar. Udaril me je tako silno, da sem bila zatečena na temenu in mi je po-čnel in otekel skoro tudi cel obraz.«

Nadaljni potek razprave je bil posvečen fantovemu življenju, ki je bilo tipična pol-vođa v zločin. Prepričan precej samemu sebi, je pasel svojo fantazijo v kinih in v razni šundliteraturi. Po ugotovitvi zagovorni-ka je sam tekem zadnjega leta požrl okoli 150 takih knjig.

Po kratkem posvetovanju je stavil senat porotnikom dve glavni vprašanji glede napada na ga. Komarčevico in glede falsificiranja dijaške knjižice.

Porotniki so vprašanje krivde potrdili z 9 glasovi, naka je bila razglašena razsodba, s katero se obsodi Ivan Metelko na tri leta ječe.

Zagovornik si je izgovoril 3 dni premi-sleka. Razprava je trajala do pol 2. popol-dne. Z njo je bilo jesensko porotno zaseda-nje končano.

Mariborska porota

NEPOJASNJEN POŽIG.

Na obtožni klopi je sedela včeraj pred porotniki vdova Marija Razlagova iz Bodi-slavevca na Murskem polju.

Meseca marca 1923. je posestnik Anton Slana iz Bodislavevca prodal svoje posestvo svoji sosedji, obdolženki Mariji Razlagovi. V kupni pogodbi je bilo navedeno, da se zem-ljišče s poslopiji in vsemi pritlikinami proda za 800.000 K. V pogobi je Slana tudi potrdil, da je kupnina že plačana, kar pa ni bilo res. Imel je izgovorjeno, da dobi tudi dnevno 2 litra vina, kajti mož je bil strašno vdan pi-jaci. Ker je Slana stalno popival, je bil po-stavljen pod skrbstvo, za kuratorja pa mu je bil imenovan A. Kapun iz Bodislavevca. Na njegovo zahtevo je sodišče razveljavilo kup-no pogodbo in Slana je zahteval, da mu Raz-lagova vrne posestvo. Ker se je ta temu upr-la, je sodišče odredilo ruhez premičnin. Razlagova pa se ni dala ugnati in je sodne organe ter orožnike naglala z ne preveč než-

nimi provokacijami, kakor »rjavbarije«, »barabe«, »lopovke« itd.

V noči od 2. na 3. julij pa je izbruhnil požar na posestvu Antona Slane. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje in povzročil 25 tisoč Din škode. Požara je bila osumljena Marija Razlagova, ki je baje že poprej ope-tovano izjavila, da bo zažgala Slanovo po-slopje. Pri večerajšnji porotni razpravi je ob-toženka zanikala svoje dejanje, katerega ji tudi res ni bilo mogoče dokazati. Porotniki so zanikali vprašanje krivde obtoženke s 6 : 6 glasovi, na kar je sodišče Razlagovo opro-stilo obtožbe glede požiga, obsodena pa je bi-la radi zmerjanja uradnih oseb na štiri me-sece ječe. Razprava je trajala pozno noč.

Beležnica

KOLENDAR.

DANES: 16. septembra 1926; katoličani: Ljudmila; pravoslavni: 3. sept., Ivanikije; muslimani: 8. saferja 1345; židje: 8. tishri 5687.

JUTRI: 17. septembra 1926; katoličani: Rane Franja Asiškega; pravoslavni: 4. sep-tembra, Vavila in Mojsej; muslimani: 9. sa-ferja 1345; židje: 9. tishri 5687.

DANASNJE PRIREDITVE.

KINO MATICA: »Grofica Orlovca. — LJUBLJANSKI DVOR: »Neprijetna trojica«. — KINO IDEAL: »Človek iz drugega sveta«. RAZSTAVA MAGOLIČEV v Jakopiče-vem paviljonu, odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE.

DANES: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Go-sposvetska cesta.

JUTRI: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

SOLNCE zaide danes ob 18.11, vzide jut-ri ob 5.40 in zaide ob 18.09.

MESEC zaide danes ob 23.47, vzide jutri ob 15.42.

Sport

Mladinske hazenske tekme

Ilirija — Primorje 21 : 7.

Včeraj so se začele hazenske tekme med naraščajočimi družinami ljubljanskih klubov za pokal hazenskega podsaveza. Kot prvi sta nastopili družini Ilirija in Primor-ja, v prvi tudi štiri igralke, ki nastopajo že v prvi garnituri. Ze s tem je bila Ilirija na boljšem, k temu pa se je pridružilo še to, da vratarica Primorja ni mogla priti pravo-časno na igrišče, ker je imela poprej šolo. Ne razumemo, zakaj je vodstvo tekme ni pustilo nastopiti, ko je prispela kmalu v po-četku igre. Na izid tekme bi to ne moglo vplivati, ampak k večjemu na diferencialno go-liv, igra sama pa bi bila gotovo bolj zani-miva. V голу Primorja je bila taka novina, ka, ki se seveda ni mogla obnesti in gre na njen rovaš rekordna zmaga Ilirije. Seveda pa je treba priznati, da je bila mlada na-raščajoča družina tudi drugače v premoči. Nudila je tako lepo igro, da bi se z mirnim srcem lahko spustila v borbo tudi z vsako prvo družino.

Družina Primorja je bila sprva zmede-na, v drugi polovici pa se je zbrala in po-stala za nasprotnice prav trd oreh. Od lani je razveseljivo napredovala. Ugajala je zla-sti tudi po discipliniranosti in vztrajnosti, ker kljub visokemu porazu ni izgubila po-guma. Kljub rivaliteti med Primorjem in Ilirijo je bila tekma skoz in skoz dostojna in prijateljska. Korektno jo je sodil gosp. Balczar.

Prihodnja pokalna mladinska tekma se vrši 22. t. m. med Ateno in Ilirijo.

— Hazenske prvenstvene tekme. V ne-deljo se odprvi v Ljubljani jesenska prvenstvena sezona v hazeni. Ta dan nastopita ob 11. dopoldne na igrišču Atene v Tivo-liju družini Atene in Primorja. Nadaljno tekme se vrše: 26. t. m. med Primorjem in Ilirijo, 3. oktobra med Ateno in Ilirijo, 10. oktobra pa finalna tekma med ljubljansko in mariborsko zmagovalno družino.

— Jesenske nogometne tekme v Celju.

Zrebanje za jesenske prvenstvene nogomet-ne tekme v Celju je izpadlo takole: dne 13. septembra: Red Star — Atletiki in SK Celje — Soštanj. Ta tekma se odigra v So-štanju. Dne 26. septembra: Soštanj — Atle-tiki; 3. oktobra: Celje — Red Star; 10. ok-tobra: Red Star — Soštanj; 17. oktobra: Celje — Atletiki.

— Hazenska tekma SK Ptuj — SD Ra-pid razveljavljena. LHP je razveljavil pr-venstvo o tekmo SK Ptuj — SD Rapid, ka-teroj je Rapid izgubil »par forfait«, ker ni nastopil. Tekma je razveljavljena iz razloga, ker igralce SK Ptuja še niso verificirane.

Maurice Boue:

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Dobro. In kaj ti je naročil?
— Vzel me je v noči s seboj. Ne vem, kakšne načrte so imeli on in nje-govi prijatelji; le toliko vem, da mi je bilo naročeno, naj se uhitotapim v hišo s pomočjo ključa, ki mi ga je izročil (včeraj sem ga pozabil v vratih, zato sem se na stopnicah tako nenadoma obrnil). Ukazano mi je bilo, da prebiva-lem te hiše ne stori ničesar žalega, nego da jih le oplasim, da čim prej zapuste Morgat.
— Ničvrednejši vzkligne Duroy. In kaj so bili namenili tvojega gospo-darja?
— Zdi se mi, kakor sem nekoč slu-čajno ujel, da bi bil rad preiskal hišo od vrha do tal. Vedno je govoril o ne-kem velikem ključu ...
— Ta banditi ima torej vse ključe te hiše, zamrmra Morlon.
— Ne vseh, odvrne Yvon, tistega velikega nima. Iskal ga je, a doslej brezuspešno. Tudi jaz sem ga iskal v svojih nočnih posetih, ko ste vsi spali, pa nisem našel ničesar ... Poglavar je mislil, da je ključ nemara skrit kje v zidu ... Vedno mi je pravil, naj pre-iščem stene, pa se nisem upal, ker

sem se bal, da vas zbudim. Tudi psa sem se bal ...

— Kdo ga je ubil? vpraša Morlon.
— Ne vem, gospod. Takrat sem bežal in nisem videl in slišal ničesar.

Morlon vzame s police ključ od vrat, za katerimi je bil Yvon zaprt.

— Ali poznate ta ključ?

— Se nikdar ga nisem videl, odvr-ne Yvon.

— Sicer pa je vse eno, če ga po-znaš ali ne, se oglasi Duroy. Drugega ne veš več?

— Ne, gospod, zagotavlja Yvon.

— Kaj si dobil za svoje početje?

— Plačali so me z denarjem ...

Zena in otroci so gladovali, kako sem jim hotel pomoči?

Morlon in Duroy razvežeta ujetni-ku vezi in mu ponudita jedi. Ubogi vrag se je s hlastnim poželjenjem od-zval prijaznemu ukazu. Med tem ko je s čudovito naglico pospravil jedi, mu je Morlon prigovarjal, naj opusti svoje nepošteno življenje in naj zopet postane dostojen član človeške druž-be. Yvon je hitel obljubljati.

— Sedaj si svoboden. Vrni se k svojim rodbini in glej, da ne padeš vno-vič v kremplje »Strahovalca dupline«.

Najina naloga pa bo, da očistiva deželo zločinca in njegove tolpe.

To reki, je stisnil Yvonu v roko nekaj denarja. Capin ga je hlastno po-grabil in globoko priklanjaje je izginil skozi vrata.

Ko sta ostala sama, sta se Duroy in Morlon pomenljivo spogledala.

— Ta-le ključ torej, pravi Morlon, ki sem ga našel po srečnem naključju v zidu, je, kakor vse kaže, za bandita iz-redne važnosti.

— O tem ni dvoma. Še večje važ-nosti pa je za nas. Gotovo se skriva za njegovo tajnostjo nekaj dragocene-ga.

— Samo kaj? Preiskal sem klet na vse strani, pa nisem odkril ničesar ne-navadnega. Tolkel sem s ključem po zidu in prilsuškoval, a nikjer ni odme-valo votlo.

— In vendar mora biti baš v kleti ...

Pojdiva še enkrat na delo!

— Ne, danes ne, jutri! vzkligne Morlon. Že osemindesetdeset ur sem na nogah in se mi ne dá več. Poiščiva raje Noisyja.

Prijatelja skrbno zakleneta vsa vrata in se napotita proti krčmi starke Ane. Noisy je bil v živahnem pogo-voru s Hugeto.

Morlon stopi k njemu:

— Predstavljam ti inženjerja Du-roya. To je pa — in pokaže na Noi-syja — naš neboljgennec, ki mu ponočni duhovi ne dajo spati.

Ženica je pripravila mizo. Prijeten duh je zaplaj po izbi.

— Gladen sem, pravi Morlon, kaj pa je z našo račko?

— Takoj bo pripravljena, odvrne Ana.

— Zakaj je vaš prijatelj pripeljal go-spoda seboj? vpraša natihoma Hugeta Noisyja. To me vznemirja.

— Ne vem, gotovo ga je srečal v Morgatu.

Morlon se obrne k starici.

— Vi gotovo poznate »Strahovalca dupline?« Kaksen je ta človek?

— O, lep je, velik in brado ima. Le enkrat sem ga videla ... Bilo je nekega večera na pečinah, deset let bo tega ...

Gospodu je podoben, in pokaže na Du-roya.

Inženjer se pogleda v ogledalo na steni in se zasmeje. Ostalje se zasmejejo ž njim.

Nato posedejo okoli mize. Noisy pa se nagne k Morlonu in ga potihoma vpraša:

— Zakaj pa si naročil Duroya? Ali se je kaj pripetilo?

— Psi! Pozneje, zdaj pustimo skrbni na strani.

Morlon se je delal brezskrbnega, da bi zakril svoj notranji nemir. Očital si je, da je ostavil hišo brez varstva. Tem-ne slutnje so mu kvarile veselje, ki je ležalo nad ostalo družbo. Trudil se je, da bi tudi on kazal vesel obraz. Odga-njal si je neprijetne misli in je skušal samega sebe prepričati, da je po da-na

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1926.

— **Povratek ministra Nikiča.** Minister za šume in rudnike dr. Nikič se je povrnil v turek iz Slavovskega Breda v Beograd.

— **Pomočnik finančnega ministra.** Za pomočnika finančnega ministrstva je imenovan g. Ješa Protič, veliki župan v Užicah.

— **Iz državne službe.** Veterinar Filip Kulterer je premeščen iz Celja v Bralovec; poštni uradnik Josip Verdir je premeščen od pošte Ljubljana 7 k pošti Ljubljana 1; vpokojena je poštna uradnica pri pošti Ljubljana 1 Herma Sterle.

— **Študentske finančne ministrstva.** Finančno ministrstvo sprejema prošnje za študentske samo do konca tega tedna. Med drugimi je namenjenih 20 študentske za slušatelje geodetskega odseka na tehnični fakulteti v Ljubljani.

— **Nov učni program za dvorazredne trgovske šole.** Prosvetno ministrstvo sestavlja nov učni program za dvorazredne trgovske šole v prečasnih letih.

— **Vojaška odlikovanja.** Z redom Belega orla V. razreda sta odlikovana kapetan bojnega broda Adol Mladič in redni profesor na pomorski vojni akademiji v Dubrovniku Fran Vajda; z redom Sv. Save V. razreda poročnik bojnega broda I. razreda Anton Klinar in redni profesor dr. Jovan Krčmar.

— **Vojaška imenovanja.** Za vršilca dolžnosti komandirja 45. čete komande granične trupe je imenovan pešadijski kapetan I. razreda Janko Ahačič, za 46. četo pešadijski kapetan II. razreda Ferdo Tratnik, za 47. četo Jakob Potočnik, za vodnika 45. čete podporočnik Karlo Zavec, za vodnika 46. čete Vekoslav Bajec.

— **Čudno pojmovanje državljanstvih dolžnosti.** Povodom včerajšnje slave ljubljanskega pododboru Udruženja rezervnih oficir i ratnika je predsednik inž. Bevc obvestil člane o nekaterih intervencijah pododboru v stanovskih zadevah. Med drugim je izjavil, da se dogajajo slučaj, da privatna podjetja odpuščajo iz službe svoje nameščence, ki so bili kot rezervni častniki poklicani na orožne vaje. Ljubljanski pododbor je interveniral v tej zadevi, pa so mu na merodajnem mestu odgovorili, da se država ne more vmešavati v privatne zadeve. Ako je to res in ako so v naši državi podjetja, ki odpuščajo nameščence zato, ker morajo kot rezervni častniki izpolniti svojo dolžnost napram državi, potem res ne vemo, kdo je postavil pojmovanje državljanstvih dolžnosti na glavo — dotična podjetja ali državne oblasti same. Jasno je, da bi državne oblasti takih nečestnih krivic ne smele trpeti.

— **Vseslovenski zdravniški kongres v Beogradu.** Po inicijativi dr. Momčila Ivkovića, predsednika Jugoslov. zdravniškega združenja, se bo vršil 22. t. m. v Beogradu vseslovenski zdravniški kongres, katerega se bodo udeležili razum domaćih zdravnikov tudi češki, poljski, bolgarski in ruski emigrantski zdravniki. Zdravniki iz boljševiške Rusije so žal odklonili povabilo, češ da jim soudeležbo ne dopuščajo izredne politične razmere. Na kongresu se bo med drugim razpravljalo tudi o važni temi: Tuberkuloza pri Slovanih. Za referenta o tem so se prijavili zastopniki vseh slovenskih narodnosti, med njimi dr. Matko iz Maribora in dr. Neubauer, bivši šef-zdravnik na Golniku. Za časa kongresa bo otvorena na beograd. univerzi velika zdravniška razstava.

— **Zaščita književne in umetniške svojine.** Ministrstvo prosvete je razposlalo raznim društvom in ustanovam načrt zakona za zaščito književne in umetniške svojine, da se izrazijo o njem v roku enega meseca. Ker gre tu ne samo za važno življensko vprašanje vseh avtorjev in interesov na zaščiti duševne svojine, ampak tudi za eminentno kulturno vprašanje in končno za temeljne pogoje za razvoj naše književnosti in umetnosti, je potrebno, da vsi, katerih se to vprašanje tiče direktno ali indirektno, resno preudarijo ta zakonski osnutek in skupno predložijo preko vlade naradni skupščini svoje želje, potrebe in zahteve. Vsa društva, ki so dosedaj pristopila k Udruženju za zaščito književne in umetniške svojine v Zagrebu, kakor tudi ona, ki še niso pristopila, naj pošljejo zato sigurno svojega delegata na odborovo sejo, ki se bo vršila dne 21. septembra ob 18. uri v prostorih Društva hrvatskih književnikov v Zagrebu, Gundulićeva ulica 7. Na seji se bo razpravljalo: O načrtu zakona za zaščito avtorske pravice, o sodelovanju Udruženja na kongresu mednarodnega književnega in umetniškega združenja, ki se bo vršil v Varšavi in Pragi in se prične 24. t. m. Eventualni dopisi naj se pošljejo na naslov: Udruženje za zaščito književne in umetniške svojine v Zagrebu, Gajeva 51-III, desno.

— **Slov. plan. društvo** (Osrednji odbor) naznanja, da se je zatvorila Staničeva koča v Triglavskem pogorju. V Cojzovi koči na Kokrskem sedlu je zimska soba lepo urejena in snažna; drv je pripravljenih dovolj, če bodo posetniki pri kurjavi štedili. Prosimo posetnike, da po posetu Cojzove koče zapuste zimsko sobo v redu in snagi, zlasti opozarjamo na to, naj zapro vrata. Dokler bo lepo vreme, bo Cojzova koča ob sobotah in nedeljah za silo oskrbovana.

— **Vilfanova koča na Begunščici** se zatvori v ponedeljek dne 20. septembra. K praznični zalog v nedeljo 19. tm. vabi uljudno odbor radoviliške podr. SPD.

— **Malnarjeva koča pod Črno prstjo** je še odprta, na kar se opozarjajo vsi planinci.

— **K razglasu o preteklih znamenjih in dopisnicah,** ki pridejo v promet od 1. oktobra do 31. decembra 1926, razglašajo poštno ravnatelstvo: Da običajno ne bo trpelo škode, se morajo prodajati znamke iste vrednosti, ki v najmanjšem številu ustrezajo vrednosti pristojbin, ki lo je treba nalepiti na pošiljko. Znamke in dopisnice, ki so zdaj v rabi, se potegnejo dne 1. oktobra iz prometa in ne bodo imele v zgoraj označenih dobi nobene vrednosti. To-liko občinstvu v blagotno obvestilo.

— **Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda** bo v nedeljo dne 19. t. m. v Rogški Slatini, kjer proslavi Družba tudi svoj 40letni obstoj. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja. (Pri vstopni postaji naj vsak kupi celo karto, na katero naj zahteva mokri žig. V Rogški Slatini se karta ne odda; pri skupščini dobijo udeleženci potrdilo od CMD., da so bili na zborovanju. Kupljena karta in ta izkaznica dovoljujeta brezplačno vožnjo nazaj.) Vse rodoljube in prijatelje Družbe vabimo k obilni udeležbi v najlepše letovišče Slovenije.

— **Kulturno - znanstveni odsek »Propaganda«** ima danes ob 18. uri svoj prvi se- stanek. Vabim vse tovaršice, ki se za sek- cijo zanimajo, da se sestanka gotovo točno udeležijo.

— **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri poštah Pišce (III-3) in Vače (IV-1). Jamčevina za Pišce je 800 Din, prejemki pa so tilde: redna pla- ča 6000 Din, doklada 3000 Din, za telegraf 240 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 156 Din letno in za prenašanje pošte, kolikor določa pravilnik v prenosu pošte. — Jamčevina za Vače znaša 600 Din, prejemki pa so naslednji: redna plača 5400, doklada 2700, za odpravl- janje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din na leto in pa za prenašanje po- šte, kolikor določa pravilnik o prenosu po- šte. — Prošnje s prilogi naj se vlagajo na Direkcijo pošte in brzojava v Ljubljani do 25. septembra 1926. Med prilogi mora biti tudi potrdilo krajeve oblasti (župan- stva), da ima prošilec zagotovljene prostora- re za pošto, kakor določa člen 16 pravilni- ka o pogodbenih državnih poštah.

— **Hotelska šola v Celju.** V ponedeljek dne 13. t. m. je imel kuratorji hotelske šole v Celju svojo sejo, na kateri so se re- šila vsa važna vprašanja glede otvoritve šole v novem šolskem letu 1926-27. Šola bo vodil mesto na bolezenskem dopustu se nahajajočega ravnatelja Beno Serajnka začasni vodja meščanske šole g. strokovni učitelj Černeš s poukom se prične 1. ok- tobra, tudi posamezni predmeti so že po- razdeljeni na učiteljsvo. Dosedaj se je pri- javilo 13 učencev. Šola dobiva podporo iz 22% prispevka, od davščine na hotelske sobe, ki se je pošiljal prej v Ljubljano, se- danj pa dobiva določeni del.

— **Se o tragični nesreči v Ormožu.** Pred dnevi smo na kratko poročali o tra- gični smrti Josipa Kralja, sina znanega in- dustrijalca g. Ferdinanda Kralja iz Ormoža. Mladi Kralj je odšel 8. t. m. s svojimi psi v Vinico na lov. Enega psa, ki je bil pre- več divji, je vodil na vrvi. Ko se je pred lov- cem nenadoma pojavil zalec, je pes tako močno potegnil za vrvice, da je Kralj, ki je imel puško pripravljeno na strel v roki, padel. Pri padcu se je dvocevna puška sprožila in sibre obeh cevi so pogodile lov- ca v levo stegno. Poškodovano je imel tudi levo nogo. V tem obupnem položaju je mo- ral Kralj vzdržati polni dve uri, predno je prišla pomoč. Nesrečnega so takoj prepe- lali v bolnico v Ormož. Vsaka pomoč pa je bila prepozna in drugi dan je Kralj pod- legel poškodbam. Tragična smrt mladega lovca, ki je povsod užival velike simpatije, je vzbudila splošno sožalje.

Iz Ljubljane

— **Iz gledališke pisarne.** Pri sobotni predstavi »Rigoletta« poje naslovno vlogo operni pevec g. Pavel Holodkov, ki je v tej vlogi dosegel naravnost velikanske uspehe prihodnost gostovanja ljubljanske opere v Sa- rajevu in Splitu. Ostale vloge so v navad- ni zasedbi. Predstava se vrši za red F. — V torek, 21. t. m. se vrši v operi dramsko- meloplastični večer priznane umetnice Mir- jane Dragane Janečkove. Glavna točka te- ga plesnega večera je »Življenje«, umetni- ška koncepcija po lastni inicijativi umetni- ke ki nam predstavlja šest posameznih faz človeškega življenja in sicer: detinstvo, ljubezen, materinstvo, burja življenja, borba in resignacija ter naposled smrt. Te karak- teristične plesne spremlja glasba skladateljev Griega, Karganova, Borškjeviča, Nedbala in Smetane. Cene za ta večer so navadne ter so vstopnice v predprodaji od sobote dalje pri dnevni blaginji v operi. Začetek ob 8. zvečer.

— **Iz Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 8. do 14. septembra beleži tole- statistiko. Umrla je 23 oseb, 10 moških in 13 ženskih. Smrti vzroki: davica in krup 1, trebušni tifus 1, jetika na sopleh 4, rak in dr. gle novotvorbe 2, bolezen na srcu 1, pljučnica 1, driska in vnetje črevesa 3, kr- čenje jeter 1, starost 2, smrt vsled nezgo- de 1, druge bolezn 6. V tem času se je ro- dilo 21 otrok, 11 dečkov in 10 deklic. Na- znanjene nalezljive bolezni: skup. tifoz, bo- lezni 2, škrlatinka 1, davica 1, dušiljni ka- šelj 1 slučaj.

— **Iz Vidovičev klub v Ljubljani** vabi vse člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v soboto 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne. Dnevni red: 1. Izvolitev novega predsednika in taj- nika. 2. Poročilo tajnika o otvoritvi tečajev. Delčnost vseh članov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Občnemu zbo- ru lahko pristostvujejo tudi intereseenti Vido- vičeve šole in pokreta.

— **Iz Sokola I. družabno zabavni večeri** se vrše vstopnine prosto odslej vsako so- boto v novih spodnjih prostorih ob telova- dišču na Taboru. Dostop imajo člani in po njih vpeljeni gostje.

— **Iz Zadruga brivcev in frizerjev v Ljubljani** vjudno naznanja cenjenim da- mam, da se rezanje las (bubi frizura) izvr- šuje v vseh frizerskih in brivskih lokalih.

— **Odbor.** 864m
— **Iz Beg od doma.** Od doma je pobe- gnil 16letni Josip Skušek, stanujoč v Veliki Colnarski ulici. Deček je precej velik, slok in je temnih las. Na čelu ima malo brazgo- tino.

— **Iz Beneške noči** priredil gradbeni odsek Rožnodolskega doma v nedeljo dne 19. tm. na Strelišču pod Rožnikom. Godba na piha- la. (Godbeno društvo »Gradaščica«). Začetek ob 16. Ob 7. zvečer beneška razsvetljava. Ples. Vstopnina prosta. Spored Dln 3.

— **Iz Policijske ovadbe.** Tekom včerajš- njega dne so prispele na polofcljo sledeče ovadbe: pretep med ženskami 1, tatvina pe- rila 1, kaljenje nočnega mlru 1, telesna po- škodba 2, prekorajenje policijske ure 1, zglaševalni predpisi, pasji kontumac 2, obrti- ni red 2, streljanje neznanca 1. — Radi sumljivega vedenja je bila aretirana 1 ose- ba, radi vlačuganja neka Evina hčerka.
— **Iz Najnovejše bluze.** Kristof-Bužar.

Iz Celja

— **Knjžnica Narodne čitalnice** bo zopet redno poslovala vsak petek od 5. do pol 7. ure, poenaki v petek, dne 17. t. m. Knjžnica se nahaja v Narodnem domu v prvem nad- stropju in se je znatno spopolnila. Dostop ima vsakdo.

— **Na prostoru,** kjer je stala poprej vo- jaška bolnica, so te dni pospravili material od podrtega poslopja. Ta prostor bi bilo se- danj pripravno stavbišče za kako večje po- slojje ali pa bi se dal tam urediti park, ki bi se spojil s parkom na Vrazovem trgu. Merodajni faktorji naj bi o tem razmišljali.

— **Potok Koprivnica** je bil te dni po- globljen in označen ter struga nekoliko raz- širjena. Cesta, ki pelje iz mesta proti Dolge- mu polju, je na nekaterih mestih precej ozka. Ob strugi potoka so prostori, ki so udrti. Tam bi se dali zabit v strugo piloti, pridobljeni prostor pa zasuti z materijalom, ki se je nametel iz struge. Tako bi bila ce- sta lepo razširjena, naker bo vsakogar tre- ba misliti posebno še za to, ker pelje proti novi deški okoliški šoli.

— **Če Posekane vrbe.** Od savinjske brvi, kjer so napravili škarp, so posekali še ne- kaj vrb, ki so že predaleč segale v reko. Ta debla pa leže v vodi. Spravijo naj se iz stru- ge in če za nje ni druge uporabe, se naj od- daje revežem za drva. Čakati pa ni treba, da jih odnese kaka ev. povodenj.

Pred kazenskim senatom

Ob enem s porotnimi obravnavami so se vršile tudi obravnave pred kazenskim sena- tom deželnega sodišča. Tako je bila obsoje- na po kratki obravnavi neka posestnikova hči iz Sabočeva na 150 Din globe, ker je nahr- lila orožniško patrolo, ki je zaplenila njena- mu bratu neko obleko: »Sram vas bodi! Škandal, da tu okoli hodite! Zagovarjala se je za razburjenostjo in da teh besed ni ema- trala za žaljivke, kar pa ji ni nič pomagalo.

Druga je bila Berta K., služkinja iz Bo- hinskih Bistrice. Ta je bila obtožena, da je ukradla tovariški Jerici Komarčevič 11 ban- kovcev po 100 Din. Priznala je dejanje in bi- la obsojena na tri tedne ječe.
K tretji razpravi pa je nastopilo kar se- dem obtožencev, tako da so morali prineseti še eno obtožbo klop. Obtoženci, večinoma sinovi poštenih kmečkih posestnikov, so do- ma iz Predvdora, Gor. Brda in Dolge vasi na Gorenjskem. Obtoženi so, da so dne 24. apr- ila letos v Velkavrhovi gostilni v Predvdoru pretepli in osuvali z nožem domačina Miho Ahtina in ga težko poškodovali na hrbtu. Prej so v gostilni pili in so se prijateljsko poslovi. Na dvorišču pa je vzel Ahtin za šalo hojevo vejo in je dražil tovaršice, da jim bo pokadil. Ti pa niso umeli šale, planili so nadenj in ga pretepli. Po kratki razpravi so bili obsojeni trije obtoženci na zapor od 14 dni do 4 mesece, drugi pa oproščeni.

Sokol

Sokolsko društvo na Viču poziva vse brate in sestre, da se polnoštevilno udeležijo pogreba družvenega staroste, br. Fr. Čr- nagoja. Zbirališče v petek ob 2. popoldne v Sokolskem domu na Viču. Člani v kroju.

Vaditeljski tečaj JSS v Ljubljani je bil včeraj slavnostno odprt v sejni dvo- rani Sokolskega društva Ljubljana v Na- rodnem domu. Tečaj je otvoril savezni na- čelnik br. Dr. Murnik v navzočnosti vseh prigašencev, ki so iz razni krajev naše države, staroste JSS br. Gangla, podstaro- ste JSS br. Kajzla in bratov predavateljev. Udeležence je pozdravil tudi brat Gangl. V tečaju, ki bo trajal do 16. oktobra, se bo razlagalo sokolski telovadni sestav teo- retično in praktično, metodiko, sokolsko prosvetno delo itd., razven tega higijeno, prvo pomoč, anatomijo, fiziologijo. Vsen predavateljev je 18, ki so izkušeni in prizna- ni sokolski delavci. Udeležencem tečaja je dala vojaška uprava na razpolago postelje v vojašnici vojvode Mišića. Drugemu vadi-

teliskemu tečaju JSS, ki je vsekakor veli- kega pomena in važnosti za naše Soko- lstvo, želimo lepega poteka in dobrega uspeha.

Josenski rodbinski izlet Sokola I. se vrši pri ugodnem vremenu v nedeljo po- poldne 19. t. m. v podotški gozd. Odhod s Tabora točno ob 13. uri z društveno godbo na čelu po Slomškovi — Pražakovi — Go- sposvetski — Šiška (drugo zbirališče izlet-

nikov pri pivovarni Unifon. Odtod skupni pohod skozi Šiško, nato skupina za daljšo pot pod vodstvom br. B. na St. Vid — Pod- gora — Delnice — Podotki, druga skupina (provinčna) z godbo pod vodstvom br. Z. po krajiš poti v podotški gozd, kjer je skupni sestanek, zabavni spored in gozdni piknik. Izlet se vrši v civilni obleki, je na- menjen za mlado in staro, za rodbine in vse telovadne oddelke.

Osma obletnica krvavih bojev na solunski fronti

Intimna slava ljubljanskega pododboru Udruženja rezervnih oficir i ratnika. — Predavanje podpolkovnika Adamovića o epohalnih dogodkih na solunski fronti.

Ljubljanski pododbor Udruženja re- zervnih oficir i ratnika je združil svo- jo slavo s spominom na slavno zmago srbske vojske na Kajmakčalanu in poro- bni solunske fronte, dva epohalna do- godka, ki sta bila odločilna za izid gi- gantske borbe v svetovni vojni, ob- enem pa tudi za osvobodjenje in ujedi- njenje našega troimenega naroda. Va- bilu pododboru so se rade volje od- zvali številni rezervni častniki, ki so sinoči napolnili malo dvorano kazine, da prisostvujejo skromni, a tem intim- nejši proslavi teh zgodovinskih dogod- kov. Proslave se je udeležil tudi ko- mandant dravske divizijske oblasti gen. Kalafatović z generalštabnim podpol- kovnikom Kosto Adamovičem kot pre- davateljem. Visoke goste in zbrane to- varšice je pozdravil v imenu pododboru predsednik inž. Bevc, naker je prečital udanostno brzojavko vrhovnemu po- veljniku naše vojske kralju Aleksandru Prvem, ki je bila sprejeta z živio-klci. Odposlani sta bili tudi brzojavki voje- nemu ministru in centrali Udruženja. Sledil je nagovor udeleženca slavnih bojev na Kajmakčalanu in solunski fronti gen. Kalafatovića, ki je pozdravil zbrane rezervne častnike kot svoje stanovske tovaršice in naglašal, da je svetovna vojna pokazala, kako važno vlogo igrayo v vsaki vojski, osobito pa v naši, dobro izvežebani in domovini zvesti rezervni častniki. Obširno je govoril o krvavih bojih na solunski fronti ter se spominjal padlih borcev za naše osvobodjenje in ujedinjenje, ki so jim zaklicali prisotni trikatni »Slava!«

Nato je predaval podpolkovnik Ada- mović o zgodovini solunske fronte. Pr- votno se vrhovno poveljstvo zavezni- ških armad ni moglo odločiti, kam naj pošlje srbsko vojsko, ki je morala po krvavih bojih proti premočnemu pro- tivniku zapustiti domovino, da se na otoku Krfu odpočije in pripravi za po- novni spopad s sovražnikom. Zamirni- vi so razlogi, ki so prisilili centralne dr- žave, da so se v svoji ofenzivi na Bal- kanu ustavile na grški meji in da niso zasedle vsega ozemlja do Egejskega morja. Avstrija je hotela likvidirati so- lunsko fronto, da bi lahko poslala vse sile na rusko in italijansko bojišče, to- da nemški generalni štab se je tej za- htevi odločno uprl z motivacijo, da čete centralnih držav ne smejo prekoračiti grške meje, ker je Grčija storila cen- tralnim državam veliko uslugo s tem, da je prekršila s Srbijo sklenjeno obrambno pogodbo in ostala po napadu Bolgarije na Srbijo nevtralna. Poleg tega je Nemčija dobro vedela, da bi se bolgarski vojaki na zapadnem bojišču najbrže ne borili tako hrabro, kakor v neposredni bližini svoje domovine. Ta- ko je morala Avstrija popustiti in ar- mada centralnih držav se je ustavila na grški meji.

Po dolgih prekanjih in spremem- bah v vodstvu zavezniških sil na so- lunski fronti je bilo sklenjeno, da od- ide srbska vojska na to bojišče, ki se je zdelo na prvi pogled manj važno. Cim je bilo v zavezniškem glavnem štabu načelno sklenjeno, da se ima na solunski fronti pripraviti velika ofen- ziva, so se tako pričeli energične pripra- ve. Ofenziva naj bi se pričela na liniji Soko—Dobro Polje—Veterik. Na tem delu bojišča so imele centralne države 279 pehotnih bataljonov, 1176 topov, 1803 mitraljev, 21 eskadronov konjenice in 80 aeroplanov. Protj teh oboro- ženi sil so poslali v zavezniški 264 ba- taljonov, 1271 topov, 1863 mitraljev in 50 eskadronov konjenice; od teh je bilo

srbskih 55 bataljonov, 263 topov, 314 mitraljev in 18 eskadronov. Glavni na- pad bi morala prevzeti druga srbska armada. Na fronti srbske vojske, kjer naj bi se izvršil proboj, so bili zavez- niki za 9 bataljonov, 38 topov, 89 mi- traljev in 15 eskadronov močnejši od neprijatelja. 14. septembra ob 8. zjutraj so stopili v akcijo vsi topovi na srbski fronti. Drugi dan ob 5.30 zjutraj je za- čela prva srbska armada napadati. V enem naskoku je osvojila prvo nepri- jateljsko linijo od Sušice do Sokola, na kar so rezervne divizije potisnile so- vražnika proti severu, da zavzamejo Kozjak-Topolovac, 17. francoska divi- zija je zavzela Kravico, 122. pa Dobro Polje. Toda radi silnega odpora Bol- garov so se morali Francozi ustaviti. Zato je poslalo vrhovno poveljstvo dva bataljona 10. polka šumadijske divizije na pomoč 17. francoski diviziji. Planota Kravica je bila kmalu osvojena, toda Kraviki Kamen je bil še vedno v ne- prijateljskih rokah. V tem je šumadijs- ka divizija osvojila vzhodni Veterik. Borovo Čuko in kot 1606 ter se bližala Kravickemu Kamenu. Istočasno je na- valila Jugoslovenska divizija (dobro- voljci iz Rusije na Kozjak, timoska divi- zija pa na Oblo in Borovo Čuko. Naj- več po zaslugi šumadijske divizije je bil sovražnik po krvavih bojih potis- njen 20 kilometrov nazaj.

Toda zavezniška vojska ta čas ni mogla doseči pri Doiranu in Bitolju no- benih uspehov. Srbska armada je bila v veliki nevarnosti, da jo Bolgari in Nemci napadejo od strani in obklopijo. U usodnem trenutku so se zbrali v no- či od 19. do 20. septembra v neki gor- ski koči člani glavnega štaba na čelu s takratnim prestolonaslednikom Ale- ksandrom k presvetovanju, ki je bilo za usodo solunske fronte odločilno. Po- svetovanja se je udeležil tudi general Kalafatović. Po kratki diskusiji je bilo sklenjeno nadaljevati ofenzivo. Pove- lje se je glasilo

V zmago ali v smrt!

Takoj so bila izdana povelja za splošni napad. Prva srbska armada je navallila v smeri proti Prilepu in Babu- ni, druga proti Negotinu in Gradske- mu. Sovražnik se je obupno branil; toda že 20. septembra so zavzele srbs- ke čete Tikveš in s tem je bila 11. nemška armada popolnoma odrezana od doline reke Vardar. Bolgarske čete na dojranski fronti so se morale umi- kati po dolini reke Strume. Proboj so- lunske fronte je bil končan in posledič- ce strašnega poraza centralnih držav niso izostale. Bolgarska je takoj za- prosila za separatni mir. Kmalu ji je sledila tudi Turčija in celo Hindenburg je brzojavil cesarju Vilhelmu, da je poraz na solunski fronti tako katastro- falen, da mora Nemčija skleniti mir.

Ko se te dni spominjamo odločilnih dogodkov na solunskem bojišču, ko praznujemo 8. obletnico slavne zmage juanske srbske vojske, ne smemo po- zabiti junakov, ki so v neprelopljenih balkanskih gorah s krvjo polagali te- melje našega osvobodjenja in ujedinje- nja. Slava njihovemu spominu!

600 km v čolnu iz papirusa

Prebivalci okoli Čadškega jezera v Afri- ki se poslužujejo za plovbo po rekah in v kanalih, ki spajajo neštete otoke in oto- čice Čadškega jezera, posebne vrste pruge, ki prej spominja na splav kakor na čoln. Napravljajo si to svoje vozilo iz pa- prusa, ki ga povežejo s posušenimi listi neke vrste palme.

Francoski raziskovalec tropičnih krajev, kapetan Boyve, je poskusil v takem čolnu vožnjo po Čadskem jezeru. Sivar ni bila baš lahko in njegov prvi poskus, premeriti jezero od enega brega do drugega, se je klaverno ponesrečil. Domačini, ki so ga vodili, se namreč sami niso kaj dobro spo- znali v labirintu otokov in kapetan ni ka- zalo drugo, kakor da se vrne. Poskusil je potem še enkrat; seboj je vzel deset črn- cev, štiri koze in okrog sto kg živeža.

Tri tedne je brodil drzni kapetan po je- zeru in obplul kraje, kamor še ni nikdar poprel stopila noga afriškega črnca, kamoli Evropejca. Ekspedicija je bila vrlo težav- na; mučili so ga celi oblaki nadležnih mo- skitov, kadar pa je nastal vihar, je bil po- polnoma navezan nase, zakaj črnci so padli na kolena in namesto da bi mu pomagali, so iztezali roke k nebu in prosili Alaha po- moči. Ko je dospel s čolnom v bližino izli- va reke Chari, mu je silen naval v jezero pritekaljoče vode skoro obrnil prugo. Črnci so bili v silnem strahu; vsi zmešani so jeli metati zaloge živil v jezero, meneč, da bo- do na ta način pomirili razjarjene vodne bogove. Kapetan se je moral dva dni pre- življati s prosom.

Slednjice pa je bilo neprijetne vožnje vendar konec in Boyve je po devetih dnevih veslanja prispel v Fort-Lany. Utrujenost in mrzlica sta ga tako zdelali, da je izgubil šest kg na svoji teži. V teh devetih dneh je prevozil 600 kilometrov.

Popolnoma novo! Rusko-francoski velefilm! Popolnoma novo! Grandiozno! Napeto! Veličastno! Umetniško!

GROFICA ORLOV

v glavni vlogi:

Svetislav Petrović

Misterijozna grofica Orlov in mladi kapetan. — Skrivnostni libanonskega gradu Maševanje grofica nad nezvestobo svojega moža. — Ponočni boji v nepregledni puščavi. — Armada na velblodih. — Originalni posnetki v Siriji in Palestini. Presenečenje kakor ga še niste doživeli. Alegorični umetniško zasnovani plesi s sodelovanjem na stotine najboljših plesal. — Višek atrakcije pa tvori ples SATANOVEGA DEKLETA.

Predstave točno ob: 4., pol 6., pol 8. in četrt na 10.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ter od 3. dalje.

ELITNI KINO MATICA najudobnejši kino v Ljubljani, moderna izvrstna ventilacija. — Telefon št. 124

To in ono

Medvedi na ulici

Mesto Jassy v Rumuniji je te dni doživelo svojevrstno senzacijo. Iz nekakega potujočega cirkusa sta ušla dva velika medveda, ki sta povzročila ogromno paniko med meščani. Medveda sta na svojem »sprehodu« zašla na trg, kjer so ju pasanti, ki so se razbežali na vse strani in kričali na pomoč, s tem še bolj razdražili. Podivjani zverini sta podrli več oseb na tla. Hipoma so bile vse ulice v mestu izpraznjene, živa duša se ni pojavila na cesti. Na trgu sta medveda precej prešerno gospodarila. Prevrnila sta več stojnic in težko poškodovala neko 18 letno mladenko, ki ju je prepozno opazila. Policija, oborožena zgolj s samokresi, se ni upala postaviti zverem v bran. Skoraj polni dve uri sta medveda strahovala mesto, končno pa je cirkuškim uslužbencem uspelo ujeti in ukrotiti obe zverini ter ju odnesti nazaj v kletko. Mesto se je globoko oddahnilo.

Živ pokopan

Naslednja prigodba se čita kakor napisana ali izmišljena pripovedka, je pa živa resnica, ki se je dogodila te dni v samotnih slovaških hribih. V selu Selny so te dni pokopavali nenadno preminulega pastirja. Fant je nehal dihati, na posteljo se je zleknil brez giba in mika, tako da so bili njegovi roditelji prepričani, da je umrl. Duhovnik ga je prišel blagosloviti ter je odredil uro pogreba. Ob določenem času so se zbrali pogrebci, za rakvijo je korakala dolga vrsta prijateljev preminulega pastirja. Sestre in bratje so tarnali in jokali, da se je človeku trgalo srce. Počasi se je sprevod premikal proti pokopališču. Sonce je sijalo v vsem svojem sijaju. Turobna slika sprevoda je živo kontrastirala z razkošno lepoto jesenskega popoldneva.

Ko je prispel sprevod na pokopališče, se je ustavil pred izkopano jamo. Duhovnik je odprl knjigo, začel moliti poslednje molitve, nakar so krsto spustili v jamo. Nato se je s priprostimi besedami poslovil od prijatelja pastirjev drug, s katerim sta pasla na visokih slovaških gorah živino seljakov. Trpko so vplivale priproste besede, navdane s priprosto ljudsko poezijo. Pastirski zbor je zapel narodno žalostino. Oči vseh prisotnih so se orosile. Prišel je usodni trenutek, ko so pastirji, prijatelji in sorodniki pograbili po kepari zemlje in jih začeli metati nad rakev v jamo.

Koj po prvih kepah pa je iz globlin groba zavzdihnilo, da je šlo prisotnim skozi kosti. Iz rakve so se oglasili turobni, divje proseči glasovi živo pokopanega pastirja, ki je prosil in klical, naj ga rešijo iz tesnega objema rakve ter dvignejo na plan.

Pogrebci so priskočili, pograbili za vrvi in potegnili rakev iz jame. Dvignili so pokrov in iz rakve je planil umrl pastir. Prizor, ki je sledil, je bil strašen. Pastirjeva stegnjena postava, njegov dvakrat mrtvaški, blede obraz je splašal prisotne, kakor strahotna prikazen. Vsega spremstva se je polastila panika. V divjem begu so zapustili pokopališče, rakev s pastirjem pa je ostala sama na samotnem kraju. Pastir pa je stopil iz rakve, šel domov in se

napil žganja. Nato je legel v posteljo in drugi dan je na vse zgoraj zopet poginjal živino na pašo, kakor da bi ničesar ne bilo.

Vohun Ivan Piotrovski umri

Poročali smo že, da je v praški kaznišnici umrl znani vohun Ivan Piotrovski, bivši sotrudnik polkovnika Redla v senzacionalni vohunski aferi. Smo jo videli v filmu.

Z Ivanom Piotrovskim je legel v grob mož, čigar življenje je bilo izredno pustolovsko. Piotrovski je bil eden tistih redkih tipov, ki so stali v temnih vrtincih diplomatskega snovanja, intrig in tajnih vojaških načrtov ob zibelki svetovne vojne. L. 1915 je bil obsojen na 5 let ječe, po prevratu pa pomiloščen, nakar se je vrnil na Poljsko. S priporočilom bivšega češkoslovaškega vojaškega atašea v Varšavi je bil poslan l. 1924 v Prago, kjer je dobil službo pri vojaški aviatiki. Kmalu so pa češkoslovaške oblasti spoznale, s kom imajo opraviti. Piotrovski je bil aretiran, ker so mu baje dokazali soudeležbo pri vohunstvu v prid sovjetski Rusiji. Zagovarjal se je zelo spretno. Odločno je zavračal vsako krivdo, vendar je pa priznal, da je vohunil proti Poljski in sicer v prid neki državi, ki je ni hotel izdati. Obravnava je bila tajna. Končno je bil Piotrovski z uvoza obsojen na 5 let težke ječe. Zadnja leta je preživel v kazniški bolnici, ker je dobil v ječi tuberkulozo. Ko se je njegovo zdravstveno stanje tako poslabšalo, da mu zdravnik ni mogel več pomagati, je Piotrovski prosil, naj ga izpuste. Njegova hčerka, soproga uradnika angleškega poslanstva v Pragi, se je zavzela za očeta in ga hotela na lastne stroške prepeljati v neko francosko letovišče. Toda praško sodišče je prošnjo odklonilo, Piotrovski se je obrnil s posebno prošnjo na predsednika Masaryka, predno je pa prišel odgovor, je smrt rešila Piotrovskega vseh muk.

Nemške gofice

Kako zelo je svetovna vojna in njej sledeči splošni socialni prevrat raztroval evropsko družbo, nam drastično kažejo zlasti neprestane umazane afeve v nekaj tako »vzvišenih« krogih visoke aristokracije in takozvane »imenitne« družbe. Tudi Nemčija v tem ne zaostaja. V živem spominu je še zadeva grofice Bothmer, ki je bila radi tatvine obsojena na večletno ječo, a že razburja nemško družbo nov zločin, ki ga je tudi zakrivila članica visoke nemške aristokracije.

Grofica Leiningen se je po takratni modi ob izbruhu svetovne vojne javila za prostovoljno bolničarko. Seveda pa ni šla za fronto, ampak se je dala poklicati v službovanje na Dunaj. Tam je spoznala 25 letnega zdravnika dr. Schnabla, ki je bil kljub svoji mladosti že docent na berlinski univerzi in na glaslo kot izredno dober zdravnik. Bil je sicer neplemenitaš in še žid po vrhu, a bil je slaven in bogat, pri tem tudi lep, pa se je grofici, ki je med vojno obubožala, dopadel in po končani vojni sta se poročila.

Zivel sta v Potsdamu pri Berlinu, kjer je imel profesor veliko vilo. Zakon ni bil srečen, a mladi profesor si je znal poiskati tolažbe v znanstvenem delu in tako ni prišlo do razporeke. Letoš-

njo pomlad pa je profesor po kratki bolezni umrl. Testamenta sprva niso našli nikakega, zato bi morala večina profesorjevega premoženja pripasti njegovim sestram. Pred tedni pa je predložila vdova lastnoročno pisani testament umrlega profesorja, ki z njim določa svojo ženo za glavno dedinjo. Na zahtevo sorodnikov uvedena preiskava je dognala, da je bivša grofica testament sama ponaredila in da se je ta namen par mesecev neprestano urila v pisanju profesorjeve pisave. Tudi temu se ji je falzifikat slabo posrečil, tako da je naposled uvidela nesposobnost svojega tajeja in priznala svoje dejanje. Se ta mesec se bo vršila proti njej sodna razprava.

Značilno za duh, ki še vedno vlada v nemški justici, je dejstvo, da bivše grofice niso aretirali, ampak je še vedno na svobodi. Kot kavicilo so zahtevali od nje le castno besedo, da Postdama ne bo zapustila brez dovoljenja sodišča.

Smoking za dame

Smoking kostume še vedno moderne, kroji in izvršuje po nenadkriljivem moškem ročnem delu ateljeja tvrdke Drago Schwab, Ljubljana. Najlepša blaga v zalogi po neverjetno nizkih cenah.

Revolucija v zavodu za slepe

V dunajskem okraju Hietzing se nahaja zavod za slepe. Je to zavod, kakor so vsi zavodi za slepe. Ima direktorja in pomožno uradništvo ter sestre, ki strežejo slepim. Človek bi pričakoval, da vlada v takem zavodu med direktorjem in uslužbenci na eni strani in nesrečnimi slepci na drugi strani dobro, prijateljsko in dobrončno razmerje, ker si pač ne moremo misliti, da bi mogla nastopiti nesoglasja.

V tem dunajskem zavodu za slepe pa so morale vladati kaj čudne razmere. Kajti zgodilo se je, da so se slepci uprli vodstvu in vzdignili pravcato revolucijo. Nekega dne so pometali direktorja in uslužbence iz zavoda, se zabarikalirali in se nekaj dni prehranjevali z živalskimi zalogami, ki so jih našli v kletih.

Ravnatelj je vložil tožbo proti slepcem ter zahteval, da se deložirajo. Prvoinstančno sodišče je ugodilo direktorjevi zahtevi in stavilo slepcem rok, do katerega so se morali izseliti. Slepci pa so vložili priziv in na ta način je prišla zadeva pred drugoinstančno sodišče.

Razpravi so prisostvovali slepci s svojimi sorodniki in mnogo radovednega občinstva, ki je hotelo videti, kako bo sodišče razsodilo v tej kočljivi zadevi.

Sodnik je sprva pozval stranki, da se pobotati. Slepci so odklonili poravnano, zahtevajoč pravice, a tudi direktor je vztrajal na svojem stališču, rekoč, da hoče zmagati pri sodišču in na ta način prisiliti slepce, da priznajo vodstvo, četudi jim ni všeč.

Ko je sodnik uvidel, da je sprava nemogoča, se je postavil na stališče zakona, potrdil razsodbo prve instance. V utemeljevanju sodbe je priznal, da bi bila s človeškega stališča tudi druga rešitev mogoča, toda kot sodnik se mu je strogo držati pozitivnih zakonov. S človeškega stališča je razumljiva beda slepcev in zahteva po večji avtonomiji, toda z jurističnega

stališča je jasno, da se morajo pokoravati odredbam svojih direktorjev. Na Dunaju čakajo zdaj z veliko napetostjo, kak bo konec te gotovo ne vsakdanje afeve.

Gospodarstvo

Nove železniške tarife

Kakor smo že poročali, stopijo s 1. oktobrom nove železniške tarife v veljavo. Nove tarife obsegajo dva zvezka in so te dni izšle v založbi Generalne direkcije državnih železnic in sicer 1.) lokalna tarifa za prevoz blaga, ki obsega izpremembe železniškoobratnega pravilnika, blagovne klasifikacije, nadalje določbe o računanju voznine in posebnih pristojbin in 34 izvoznih ter 40 izjemnih tarif in tarifne tablice in stane skupno z dopolnilom 70 Din.

Obenem je izšla kot poseben zvezek 2. tarifa za železnice, ki obsega poleg ostalih določb 48 pristaniških tarif s pripadajočimi vozninskimi stavki in stane 60 Din. Interesenti dobijo tarife pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Stanje Narodne banke

dne 8. septembra 1926.

Aktivna:	Razlika v primeri s stanjem dne 31. avgusta
Kovinska podlaga posojila	412.6 + 15.5
račun za odkup kronskih čanic	1531.5 + 39.4
račun začasne razmenjave državnih dolgov	1151.9
račun začasne razmenjave vrednost držav. domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	350.9
saldo raznih računov	2966.3
	2188.3 + 49.7
	268.0
Skupaj	8819.8

Pasiva:	
Od glavnice izplačano rezervni fond	30.0
novčnice v obtoku	7.7
novčnice v obtoku	5626.4 + 156.3
državni račun začasne razmenjave	350.9
državne terjatve po raznih računih	35.2
razne obveznosti	547.8 - 54.4
državne terjatve za zastavljene domene	2188.3
zajez za kupovanje zlata	88.0
Skupaj	8819.8

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obrok novčanic se je povečal od zadnjega izkaza za 156,000,000 Din.

Naš izvoz

Na IV. gospodarskem kongresu v Beogradu so poedine sekcije ocenile količino in vrednost našega izvoza v letošnji kampanji, ki se je pričela s 1. septembrom in traja do 31. avgusta 1927. Glasom te cenitve bo izvozila Jugoslavija letos pšenice 25,000 vagonov v vrednosti 700 milijonov Din, koruze 50,000 vagonov v vrednosti 1,100,000 Din, ječmena, rži in ovsu 5000 vagonov v vrednosti 70 milijonov, fižola 5000 vagonov v vrednosti 90 milijonov, krompirja 2000 vagonov v vrednosti 10 milijonov, otrobov 3000 vagonov v vrednosti 30 milijonov — skupaj 120 vagonov v vrednosti 2 milijard Din. Za uspeh izvoza naših poljskih pridelkov je treba ukreniti sledeče: 1. izvajati čl. 11. naše trgovinske pogodbe z Avstrijo; 2. Češkoslovaška mora znižati svoje agrarne carine, osobito carino na moko; 3. lombardno kreditiranje od strani Narodne banke se mora poenostaviti in pravilno razdeliti na poedine pokrajine po količini njihovega izvoza; 4. naše pristaniške tarife morajo veljati tudi za izvoz preko solunske cone;

5. država mora posvetiti največjo pozornost pridelovanju dobrega semena in podpirati v tem pogledu privatno iniciativo; 6. poskrbeti je treba za moderna skladišča in druge naprave v celi državi, osobito v dunajskih in pomorskih pristaniščih, ker sedanje pomanjkanje dobrih skladišč ovira manipulacijo blaga pri izvozu.

Iz poročila sadjarske sekcije sledi, da bo razpolagala naša država letos za izvoz s sledečimi količinami sadja in sadnih izdelkov: surovih sliv 2000 vagonov v vrednosti 20 milijonov Din; hrusk in jabolk 2000 vagonov v vrednosti 40 milijonov, grozdja 20 vagonov v vrednosti 1 milijona, orehov 100 vagonov v vrednosti 5 milijonov, suhih sliv 5000 vagonov v vrednosti 200 milijonov, marmelade 250 vagonov v vrednosti 7.5 milijonov, vina 100 vagonov v vrednosti 5 milijonov in špirta 100 vagonov v vrednosti 12 milijonov — skupaj 9,570 vagonov v vrednosti 290,500,000 Din. Tudi za izvoz sadja in sadnih izdelkov so potrebni razni ukrepi, od katerih bo odvisen končni efekt izvoza. Na vladi je torej ležalo, da pravčasno prisloži gospodarskim krogom na pomoč in omogoči uspešen razvoj naše zunanje trgovine.

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

—g Živinski sejem v Ljubljani. Na včerajšnjem živalskem sejmu je bilo prigrananih 138 konj, 8 žrebčev, 57 volov, 57 krav, 17 telet in 92 prešičkov za rejo. Promet je bil torej srednji. Tudi kupčija ni bila posebno dobra. Prodanih je bilo 88 konj, 5 žrebčev, 45 volov, 40 krav, 14 telet in 40 prešičkov. Cene: konji 5000 do 6000 Din, voli I. vrste 7.50, I. 7, III. 6.50 Din, krave debele 5 do 6 Din, klobasariče 3 do 4 Din, teleta 9 do 10 Din (kg žive teže), prešički 500 do 600 Din par po velikosti.

—g Naš izvoz v prvem polletju 1926. V prvem polletju 1926 smo izvozili v Avstrijo za 786,155,816 Din (20.79 odst.), na Češkoslovaško za 691,730,433 Din (18.29 odst.), v Italijo za 544,916,864 Din (14.41 odst.), v Nemčijo za 455,011,537 Din (12.05 odst.), v Anglijo za 231,602,653 Din (6.12 odst.), v Francijo za 163,170,964 Din (4.84 odst.), na Madžarsko za 168,388,800 Din (4.46 odst.), v Združene države za 157,883,429 Din (4.17 odstotka), v Rumunijo za 148,677,799 Din (3.95 odst.). Sledje države z uvozom iz Jugoslavije izpad 100 tisoč Din.

—g Konferenca o znižanju potniških tarif. Te dni se bo vršila v Zagrebu konferenca delegatov vseh železniških direktorji, na kateri se bo razpravljalo o znižanju železniških tarif za potniške in brzovlake.

Danes premijera težko pričakanega filma

Grofica Orlov

Opozarjamo na plakate in slike v naših izložbah. Nabavite si pravočasno vstopnice.

ELITNI KINO MATICA, najuglednejši kino v Sloveniji.

Darujte za dijaške kuhinje

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska plekarska in ličarska delavnica

Dunajska cesta 15 in Gospodarska (dvorišče kavarni »Evropa«)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. — 178

Premog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. T-53

!Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično označenje in vsakovrstno barvanje oblik.

ANTON BOC 68-1

Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I. nadst. Glince-Vič 46

Šivalni stroj,

dober, se prodaja. Poljanska cesta št. 31, desno.

Za jugoslovanski patent št. 48 od 15 febr. 1916 na:

„Automatsko mazanje kompresora“

(Selbsttätige Schmierung von Verdichtern)

2674

se iščejo kupci ali odjemalci licenc

Genl. poudbe na ing. MILAN SUKLJE, — LJUBLJANA

Selenburgova ulica 7

Zastopniki 2604

se sprejemajo po vseh krajih za prodajanje dovoljenih srečk. — Merkur, Brno, Nová, CSR.

LOKOMOBILI

MOTORI DIZEL I SAUGGAS

GATERI PINI & KAY KONPL. PILANE

POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI

Braća FISCHER & ZAGREB, Pantovčak 1b. 125 T

15 letno Jamstvo

najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogreznim transporterjem (grabeljc); z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA LJUBLJANA

Selenburgova ul. 6, I. 219-L

Telefon št. 980.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja premog iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13/1

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in priključne vode miren zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Stanovanje/266« na upravo »Sl. Naroda«.

Parketov

(hrastovih) večjo množino ima vedno v zalogi ter jih oddaja po ugodni ceni tudi na manjše količine A. Kanc, lesna industrija, Mengeš. 2665

Učenca

dobrih staršev, kateri je dovršil meštansko šolo, sprejemam takoj v trgovino z mešanim blagom. — Janko Klum, Slovenjgradec. 2654

Slaščičar

mlad, priden, išče mesta v kakem hotelu ali restavraciji kot slaščičar ali kuhar. Naslov pove posredovalnica T. Novotny, Dunajska cesta 9. 2678

SIR à la trapistovski

la., polnomaston

obležano blago ter namizno presno maslo nudi po najumernejših cenah in ob solidni postrežbi mljekarstvo IVAN MARKULJ, Garčinica (Hrvaška). 2677

Družabnika(ce)

sprejme dobro vpeljano podjetje v Ljubljani, v svrhu povečanja obrata Potreben kapital 150,000 do 200,000 Din. Zguba nemogoča. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Renta 600,000 - 2680« na upravo »Slav. Naroda«. 2680

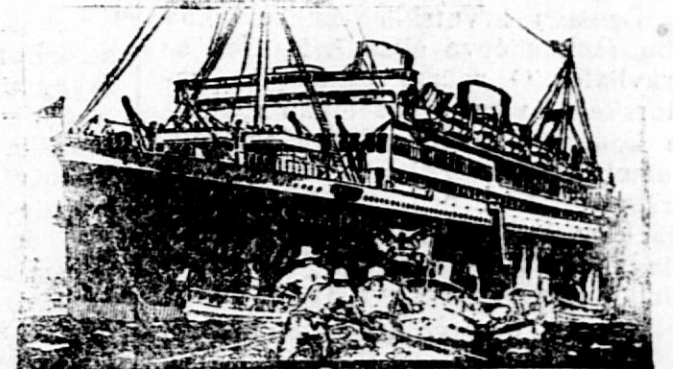
Soba

z vso opremo blizu obrtne šole se odda gospodu. Poizve se pri upravi Slav. Naroda. 2675

Potnika

papirnatih stroke, v Sloveniji dobro uvedenega, lažje veletrgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami v Zagrebu. Ponudbe z referencami na:

Zagreb I., Poštanski pretinac 34

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za krs. lievinu S. H. S. Zagreb, Trg. I. štev. 17

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sampaolo. — Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu. Kabina tretjega razreda z dvema in štiri posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 20. — Vel. Bečkerek, Princese Jelene obala 7. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163. Brozavni naslov za gori navedena podzastopstva »Royalmailpa«.

Za Beano, Marcegolino, Dalmacije in Crnogore:

Sarajevu: Srpska Prometna banka. Telegram adresa: Prometna bank.

Gruzi: Kapetan Ivo Hagljić. Telegram adresa: Hagljić.

SPLIT: Diekleicijeva obala 8. — METKOVIĆ Ivo Veraja